

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, miljödomstolen, dom 2001-09-04 i mål nr M 127-01,
se bilaga

KLAGANDE

1. Anders Andersson, Hörtegården, 274 54 SKIVARP
2. Göran Olsson, Strandåkra, 274 54 SKIVARP

MOTPARTER

1. Björn Andersson, Hörtevall, 274 54 SKIVARP
2. Lis-Lott Andersson, samma adress som 1
3. Charlotta Mantell, Lilla Hörtevall, 274 54 SKIVARP
4. Carl Axel Sproge, Skivarp 433, 274 54 SKIVARP
5. Elsa Sproge, samma adress som 4
6. Ronny Larsson, Dybäck 4187, 274 54 SKIVARP
7. Vlasta Olsson, samma adress som 6
8. Madeleine Boldt, Skivarp 432, 274 54 SKIVARP
9. Göran Boldt, samma adress som 8
10. Bo Arne Andersson, Valhall, 274 54 SKIVARP
11. Mats G Larsson, Mossby 12:15, 274 53 SKIVARP
12. Anna Lennervad, Måsedal, 274 54 SKIVARP
13. Sylve Söderström, Dybecks byalag, Måsedal, 274 54 SKIVARP
14. Bernd Becker, Lilla Mariefält, 274 54 SKIVARP
15. Katarina Nordman-Becker, samma adress som 14
16. Lizel Mai, Dybäcks säteri, 274 54 SKIVARP
17. Bengt Malmberg, Dybeck 4183, 274 54 SKIVARP
18. Anita Malmberg, samma adress som 17

ANNAN PART

Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Skurups kommun, 274 80 SKURUP

SAKEN

Förbud enligt 40 § miljöskyddslagen (1969:387)

MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

1. Miljööverdomstolen fastställer miljödomstolens dom såvitt gäller förbudet att utan tillstånd enligt miljöbalken uppföra två vindkraftverk.

2. Miljööverdomstolen fastställer med ändring av det i miljödomstolens dom intagna beslutet Länsstyrelsens i Skåne län avvisningsbeslut beträffande Mats G Larsson, Anna Lennervad, Sylve Söderström, Katarina Nordman-Becker, Lizei Mai, Bengt Malmberg, Anita Malmberg och Bo Arne Andersson.

YRKANDEN M.M. I MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Anders Andersson och Göran Olsson har yrkat att Miljööverdomstolen upphäver miljödomstolens dom och fastställer länsstyrelsens beslut.

Björn Andersson m.fl. har bestritt ändring.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Skurups kommun har vidhållit sin tidigare inställning.

Miljööverdomstolen har avgjort målet utan huvudförhandling med stöd av 23 kap. 6 § första stycket första meningen miljöbalken.

UTVECKLING AV TALAN I MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Parterna har i Miljööverdomstolen åberopat samma omständigheter och utredning som i miljödomstolen med följande tillägg och förtydliganden.

Anders Andersson och **Göran Olsson** har anfört i huvudsak följande. De har för avsikt att uppföra var sitt vindkraftverk på sina respektive fastigheter. Det är fråga om två fristående projekt med olika huvudmän.

Den enda gemensamma nämnaren med projekten är att anmälningarna prövades samtidigt av miljö- och hälsoskyddsmyndigheten. Miljödomstolens tolkning av förordningstexten medför att en anmälare tvingas försäkra sig om att ingen avser att i närområdet genomföra liknande verksamhet. Fråga uppkommer också om vem som i sådant fall skall upprätta miljökonsekvensbeskrivning och andra erforderliga ansökningshandlingar samt vad detta får för konsekvenser för rätten till företagshemligheter. Det är inte heller klarlagt vilket avstånd som skall upprätthållas mellan enskilda verksamheter. Miljödomstolens ställningstagande i frågan om talerätt innebär att boende i ett omland som stäcker sig upp till drygt 3 000 meter från ett vindkraftverk medges rätt att överklaga.

Björn Andersson m. fl. har anfört bl.a. följande. Avståndet från vindkraftverken till den klagande som bor längst från dessa uppgår endast till cirka 2 600 meter. De planerade vindkraftverken skall uppföras cirka 560 meter från varandra. Anders Andersson och Göran Olsson har under hela processen samarbetat om projektet och använt sig av samma leverantör, juridiska ombud och tekniska underlag. De har gett in identiska handlingar.

I fråga om avgränsningen av sakägarkretsen har **Mats G Larsson, Anna Lennervad, Sylve Söderström, Katarina Nordman-Becker** och **Bo Arne Andersson** hänvisat till dels den påverkan vindkraftverken får på landskapsbilden, dels att vindkraftverken påverkar det rekreativvärde som deras respektive fastigheter har.

MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Mats G Larsson, Anna Lennervad, Sylve Söderström, Katarina Nordman-Becker, Lizei Mai, Bengt Malmberg och Anita Malmberg är bosatta utanför störningsområdena för skuggutbredning och buller. Av utredningen framgår att inte någon av dem är bosatt närmare vindkraftverken än cirka 1 700 meter. Vindkraftverken medför därför inte en störning för dem på ett sådant

sätt att de har rätt att överklaga prövningsmyndigheternas avgöranden. Bo Arne Andersson har överlåtit sin del i fastigheten Skurup Dybäck 41:5. Något skäl för varför domen numera skall anses angå honom på ett sådant sätt att han har rätt att överklaga avgörandet har inte gjorts gällande. Miljödomstolens dom såvitt gäller frågan om talerätt skall därför upphävas och länsstyrelsens avvisningsbeslut fastställas.

Miljööverdomstolen delar miljödomstolens slutsatser och bedömning i fråga om tillståndsplikt enligt miljöskyddslagen. Genom införandet av miljöbalken upphävdes miljöskyddslagen. Fråga uppkommer därmed om vindkraftverken utgör tillståndspliktig verksamhet även enligt nu gällande bestämmelser.

Av bilagan till förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd framgår att *gruppstation för vindkraftverk med tre eller flera vindkraftaggregat med en sammanlagd uteffekt av minst 10 MW*, punkten 40.1-4, utgör tillståndspliktig A-verksamhet, medan *övrig gruppstation med vindkraftverk som inte omfattas av punkten 40.1-4 eller vindkraftverk med enstaka aggregat för en sammanlagd uteffekt av mer än 1 MW* utgör tillståndspliktig B-verksamhet, punkten 40.1-5. En *gruppstation med vindkraftverk eller vindkraftverk med enstaka aggregat för en sammanlagd uteffekt av mer än 125 kW men högst 1 MW* utgör anmälningspliktig C-verksamhet, punkten 40.1-6.

Av utredningen framgår att de aktuella vindkraftverken har delvis samma störningsområden för skuggutbredning och buller samt en sammanlagd uteffekt som överstiger 1 MW. Anders Anderssons och Göran Olssons vindkraftverk får därför anses utgöra en gruppstation med vindkraftverk med en sammanlagd uteffekt om mer än 1 MW och utgör därmed tillståndspliktig B-verksamhet även enligt nu gällande bestämmelser. Det av miljödomstolen meddelade förbudet är därmed lagligen grundat och skall stå fast.

sätt att de har rätt att överklaga prövningsmyndigheternas avgöranden. Bo Arne Andersson har överlåtit sin del i fastigheten Skurup Dybäck 41:5. Något skäl för varför domen numera skall anses angå honom på ett sådant sätt att han har rätt att överklaga avgörandet har inte gjorts gällande. Miljödomstolens dom såvitt gäller frågan om talerätt skall därför upphävas och länsstyrelsens avvisningsbeslut fastställas.

Miljööverdomstolen delar miljödomstolens slutsatser och bedömning i fråga om tillståndsplikt enligt miljöskyddslagen. Genom införandet av miljöbalken upphävdes miljöskyddslagen. Fråga uppkommer därmed om vindkraftverken utgör tillståndspliktig verksamhet även enligt nu gällande bestämmelser.

Av bilagan till förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd framgår att *gruppstation för vindkraftverk med tre eller flera vindkraftaggregat med en sammanlagd uteffekt av minst 10 MW*, punkten 40.1-4, utgör tillståndspliktig A-verksamhet, medan *övrig gruppstation med vindkraftverk som inte omfattas av punkten 40.1-4 eller vindkraftverk med enstaka aggregat för en sammanlagd uteffekt av mer än 1 MW* utgör tillståndspliktig B-verksamhet, punkten 40.1-5. En *gruppstation med vindkraftverk eller vindkraftverk med enstaka aggregat för en sammanlagd uteffekt av mer än 125 kW men högst 1 MW* utgör anmälningspliktig C-verksamhet, punkten 40.1-6.

Av utredningen framgår att de aktuella vindkraftverken har delvis samma störningsområden för skuggutbredning och buller samt en sammanlagd uteffekt som överstiger 1 MW. Anders Anderssons och Göran Olssons vindkraftverk får därför anses utgöra en gruppstation med vindkraftverk med en sammanlagd uteffekt om mer än 1 MW och utgör därmed tillståndspliktig B-verksamhet även enligt nu gällande bestämmelser. Det av miljödomstolen meddelade förbudet är därmed lagligen grundat och skall stå fast.

Domen får enligt 23 kap. 8 § miljöbalken inte överklagas.

Anders Holmstrand Lars Dirke

Marinette Andersson

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Anders Holmstrand, referent,
Lars Dirke, Marinette Andersson och hovrättsassessorn Inge Karlström.
Enhälligt.

KLAGANDE

Björn och Lis-Lott Andersson, Hörtevall, 274 54 SKIVARP
Charlotta Mantell, Lilla Hörtevall, 274 54 SKIVARP
C-A och Elsa Sproge, Skivarp 433, 274 54 SKIVARP
Ronny Larsson och Vlasta Olsson, Dybäck 4187, 274 54 SKIVARP
Madeleine och Göran Boldt, Skivarp 432, 274 54 SKIVARP
Bo Arne Andersson, Valhall, 274 54 SKIVARP
Mats G Larsson, Mossby 12:15, 274 53 SKIVARP
Anna Lennervad, Måsedal, 274 54 SKIVARP
Sylve Söderström, Dybecks byalag, Måsedal, 274 54 SKIVARP
Bernd Becker och Katarina Nordman-Becker, Lilla Mariefält, 274 54 SKIVARP
Lizel Mai, Dybäcks säteri, 274 54 SKIVARP
Bengt och Anita Malmberg, Dybeck 4183, 274 54 SKIVARP

MOTPARTER

1. Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Skurups kommun, 274 80 SKURUP
2. Anders Andersson, Hörtegården, 274 54 SKIVARP
3. Göran Olsson, Strandåkra, 274 54 SKIVARP
Ombud för 2. och 3.: Jur. kand. Katarina Pelin, Juristfirman Katarina Pelin, Gökgården,
240 14 VEBERÖD

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsens i Skåne län beslut den 19 februari 2001, dnr 25-1640-99, se bilaga 1

SAKEN

Anmälan enligt miljöskyddslagen (1969:387) om uppförande av två vindkraftverk m.m.

DOMSLUT

Med upphävande av Miljö- och hälsoskyddsnämndens beslut den 26 november 1998, §§ 106 och 107 förbjuder Miljödomstolen - med stöd av 40 § första stycket miljöskyddslagen - Göran Olsson, Strandåkra, Skivarp och Anders Andersson, Hörtegården, Skivarp att utan tillstånd enligt miljöbalken uppföra de i nämndens beslut angivna vindkraftverken på Skurup Örmölla 25:8 respektive Skurup Dybäck 46:1. Förbudet gäller enligt 49 § miljöskyddslagen med omedelbar verkan.

Miljödomstolen upphäver länsstyrelsens avvisningsbeslut beträffande Mats G Larsson, Anna Lennervad, Sylve Söderström, Katarina Nordman, Lizel Mai, Bengt och Anita Malmberg samt Bo Arne Andersson.

BAKGRUND

Byggnadsnämnden i Skurups kommun beslutade den 2 juli 1997 dels, på ansökan av Göran Olsson att bevilja bygglov för uppförande av ett vindkraftverk på fastigheten Örmölla 25:8, dels, på ansökan av Anders Andersson, att bevilja bygglov för uppförande av ett vindkraftverk på fastigheten Dybäck 46:1 i kommunen. Efter överklagande fann länsstyrelsen i beslut den 1 september 1998 att bestämmelserna i 2 kap. och 3 kap. 1 och 2 §§ plan- och bygglagen inte utgjorde hinder mot bygglov och avtog därför de i sak prövade överklagandena. Länsstyrelsens beslut överklagades till Kammarrätten i Göteborg som den 15 november 1999 beslutade överlämna målet till regeringen för prövning. Som eget yttrande till regeringen anförde kammarrätten följande. De planerade vindkraftverken är avsedda att uppföras på åkermark på fastigheterna Dybäck 46:1 och Örmölla 25:8. Avståndet från vindkraftverken till kusten är cirka en kilometer, vilket innebär att de är placerade på gränsen till den s.k. kustzonen vilken har ett stort skyddsvärde. Det böljande landskapet, som sluttar mot havet i öster, är öppet mot övriga väderstreck och utgörs huvudsakligen av stora åkrar. Den naturliga vegetationen består av enstaka träd och buskar eller en och annan liten dunge. Vindkraftverken och tillhörande transformatorstationer är planerade att uppföras med högt läge på jordbruksmark ca 200 meter från närmaste allmänna väg. Inom Skurups kommun har utarbetats en översiktsplan som har behandlats i byggnadsnämnden och i kommunens plankommitté. Översiktsplanen ligger nu hos kommunstyrelsen för vidare behandling i kommunfullmäktige. Enligt detta planförslag rekommenderas bl.a. att vindkraftverk inte skall tillåtas söder om väg E65.

De planerade vindkraftverken är av typ Wind World W - 4200/600 kW och har ett torn med en höjd om 45 meter. Rotorn med tre vingar har en diameter om 42 meter. Anläggningens totala höjd blir därmed cirka 66 meter. Genom sin placering mitt ute på åkermark blir vindkraftverken ett dominerande och främmande inslag i det öppna landskapet och kommer på ett markant sätt att synas på långt håll. Det unika landskapet kommer enligt kammarrättens bedömning att på ett påtagligt sätt förändras om två vindkraftverk

av nu aktuell storlek uppförs. Det finns enligt kammarrättens mening inte heller någon alternativ placering på fastigheterna som inte medför en sådan påtaglig förändring. Fastigheterna är därför över huvudtaget enligt 2 kap. PBL inte lämpliga för lokalisering av vindkraftverk. Skulle regeringen emellertid finna att så är fallet har kammarrätten i och för sig ingen erinran mot utformningen eller placeringen inom fastigheterna. I beslut den 14 december 2000 avslog regeringen samtliga överklaganden.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Skurups kommun beslutade den 26 november 1998, §§ 106 och 107, att med anledning av två separata anmälningar enligt 19 § miljöskyddsförordningen av Göran Olsson och Anders Andersson meddela följande **råd enligt miljöskyddslagen** för uppförandet av vindkraftverk på fastigheterna Dybäck 46:1 och Örmölla 25:8:

- 1. Ljudnivån från verket får inte vid någon tidpunkt överskrida 40 dBA vid någon fastighets tomtgräns.*
- 2. Vindkraftverket bör förses med utrustning (tidur eventuellt kompletterad med ljusmätning) som möjliggör automatiskt stannande vid de tider då rotorskugga passerar över bostadshus eller dess omedelbara närhet.*

Björn Andersson *m.fl.* överklagade miljö- och hälsoskyddsnämndens beslut den 26 november 1998, §§ 106 och 107, till Länsstyrelsen i Skåne län, som i beslut den 19 februari 2001 dels avvisade vissa i beslutet angivna överklaganden dels avslog överklagandena i övrigt.

Björn Andersson *m.fl.* har överklagat länsstyrelsens beslut till Växjö tingsrätt, miljödomstolen.

Miljödomstolen har hållit syn i målet den 3 juli 2001.

YRKANDEN M.M.

Björn Andersson, Carl-Axel och Elsa Sproge, Madeleine och Göran Boldt *m.fl.* har yrkat att Miljödomstolen meddelar förbud enligt miljöskyddslagen att uppföra vindkraftverken på föreslagna platser. Vidare har de yrkat att samtliga undertecknare av

överklagandet skall betraktas som berörda av anläggningarna och sålunda ha rätt att överklaga beslutet. De har till stöd för överklagandet anfört i huvudsak följande. Länsstyrelsen har i sitt beslut inte redovisat eller tagit hänsyn till att Kammarrätten i Göteborg efter syn på platsen fastslagit att de aktuella fastigheterna överhuvudtaget inte är lämpliga för lokalisering av vindkraftverk på grund av att anläggningarna påtagligt skulle förändra den unika landskapsbilden. Detta understryker ytterligare vårt tidigare påpekande att placeringen skulle strida mot 4 § miljöskyddslagen. Länsstyrelsen har vidare i ett samrådsyttrande och ett därefter fattat beslut avslagit placeringen av ett likartat verk ett stycke längre in från kusten i Skurups kommun, bland annat med motiveringen att hela det aktuella kustområdet är av riksintresse med hänsyn till sina natur- och kulturvärden. Man har vidare påpekat att kommunens översiktsplan inte medger landskapsförändrande åtgärder i området samt att verken avsevärt skulle störa landskapets nuvarande karaktär. Detta yttrande skiljer sig fullständigt från de bedömningar som samma handläggare gjort angående den nu aktuella placeringen i samma område, vilket tydligt belyser den brist på konsekvens som kännetecknat länsstyrelsens behandling av ärendet. Vi vill vidare påpeka att - såsom kammarrätten fastslagit - de aktuella verken på ett markant sätt skulle komma att synas på långt håll. De skulle således bli ett dominerande inslag i landskapet för en stor del av de människor som bor i kustområdet i dess helhet och skulle därmed avsevärt störa den miljö som för många varit en av anledningarna till att bosätta sig i trakten. Undertecknade bor alla så nära de planerade verken att vi skulle beröras av dem i särskilt stor utsträckning.

Carl-Axel och Elsa Sproge samt Madeleine och Göran Boldt har även i två separata skrivelser överklagat länsstyrelsens beslut och yrkat att Miljödomstolen beslutar att vindkraftverkens placering strider mot miljöskyddslagen och att uppförandet på fastigheterna Dybäck 46:1 och Örmölla 25:8 inte skall godkännas. Av skrivelserna framgår bl.a. följande. De redovisningar av bl.a. bullermätningar, som insändes till kammarrätten av projektörerna och som avsåg anläggningar av en annan utformning än de som det nu omtvistade bygglovet avser, beskriver bullernivå m.m. vid en vindhastighet om 8 m/s. Det är vår uppfattning att en sådan vindhastighet tillhör det ovanliga. Vanligtvis blåser det mycket mer. Det är således inte visat vilken effekt avseende buller, ljud, ljusreflexer och störningar i övrigt som anläggningarna av ursprungligt tänkt utförande kan tänkas ha vid för trakten normala vindförhållanden.

Länsstyrelsen i Skåne län har yttrat att vad de klagande anfört ger inte länsstyrelsen anledning att ändra uppfattning i ärendet. Länsstyrelsen har inte något ytterligare att anföra utöver vad som framgår av det överklagade beslutet.

Anders Andersson och Göran Olsson har yttrat sig och därvid anfört följande. I målet sambehandlas prövning av uppförande av vindkraftverk på fastigheterna Dybäck 46:1 och Örmölla 25:8. Det får dock ej förglömmas att det handlar om två separata ärenden med två olika sakägare. De vindkraftverk som avses uppföras på nämnda fastigheter har en effekt om vardera 600 kW. Klagandena har synpunkter på de bullerutredningar som gjorts i de båda ärendena. Det anges att en bullerutredning vid 8 m/s inte speglar de normala vindförhållandena på platsen. Enligt gängse regler för beräkning av externt buller använder man sig i beräkningsformlerna alltid av 8 m/s. Detta är inget man som verksamhetsutövare kan ändra på eller frångå om beräkningsvärdet skall kunna anses som vederhäftigt. I bygglovsansökan har använts ett databaserat beräkningsprogram, framtaget av Energi- och Miljödata med beteckning DECIBEL version 2.55 augusti -95, enligt reglerna (VDI 2714) för beräkning av externt buller. Under tiden för handläggning av ärendet, har ett nytt beräkningsprogram med beteckningen WindPRO version 1.7.6 nov. 2000 tagits fram. Detta visar på samma resultat som den tidigare versionen. En sådan bullerutredning bifogas som exempel. Vid en eventuell efterkontroll, för att ta reda på huruvida de beräknade värdena stämmer, kan nämnas att mätningar, enligt de som utför sådana, inte kan göras med bättre noggrannhet än -2 dB.

För närvarande tillämpas Boverkets Allmänna råd 1995:1, Etablering av vindkraftverk på land, vid prövning av vindkraftverk. Immissionsnivåerna i dessa allmänna råd är hämtade från Naturvårdsverkets "Riktlinjer för externt industribuller", 1978:5. Utvärdering av störningsreaktioner har gjorts av Naturvårdsverket vilket ledde fram till 1978 års riktlinjer. Gällande utomhusriktvärden för buller från vindkraftverk, angivna som ekvivalent ljudnivå i dB(A) är för Bostäder och rekreationsytor i bostäders grannskap samt utbildningslokaler och vårdbyggnader: Dag (Kl. 07-22) 50 dB(A), Natt (Kl. 22-07) 40 dB(A). I de fall kringliggande områden (typ rekreationsytor i bostäders grannskap) ej utgörs av angivna områdestyper bör bullervillkoren anges på annat sätt, t.ex. ljudnivå vid

gräns för detaljplanelagt område eller på visst avstånd från anläggningen. Detta avstånd redovisas av sökanden i bullerutredning med bifogad karta.

Enligt SOU 1999:75 anses rådande dB(A) nivåer väl avvägda. Vid etablering av vindkraftverk visar det sig ofta att avståndet till närmaste bostad avgör hur många verk som kan uppföras på en viss plats. Ljudutbredningen från ett vindkraftverk skall alltså beräknas på visst avstånd från anläggningen och redovisas på karta. Beräkningarna skall avse medvindförhållande med vindstyrkan 8 m/s på höjden 10 meter. Gällande beräkningsmodell utgår alltså från sämsta tänkbara förhållanden. Vindkraftverk generellt sett hörs mest vid låga vindhastigheter då det naturliga vindbruset har en låg nivå. Revidering av de svenska bestämmelserna pågår. I SOU 1999:75 diskuteras hur riktlinjerna från 1978:5 kan tolkas så att industrier genom ekvivalentberäkningen kan tillgodoräkna sig tystare perioder som i viss utsträckning kan jämna ut bullrigare perioder. Med motsvarande beräkningssätt skulle vindkraftverk i realiteten kunna placeras närmare bebyggelse än vad dagens riktlinjer medger. Vad avser klagandens övriga argument har dessa redan prövats av regeringen, varför det hänvisas till regeringens beslut den 14 december 2000.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Skurups kommun har vidhållit tidigare tagna beslut.

Björn Andersson m.fl. har yttrat sig och slutfört sin talan i målet. De yrkar nu i första hand att Miljödomstolen mot bakgrund av såväl tidigare skrivelser som de nya buller- och skuggutredningarna meddelar förbud mot - alternativt inte ger tillstånd till - vindkraftverken enligt miljöskyddslagen. Om projektörerna skulle vidhålla att deras utredningsmaterial är tillfyllest yrkar de vidare att domstolen inhämtar yttrande från oberoende expertis. Som andrahandsyrkande hemställer de med hänvisning till det bristfälliga beslutsunderlaget i anmälan till kommunen att domstolen återsänder ärendet till denna för förnyad behandling och nytt inhämtande av yttranden från berörda fastighetsägare. Av yttrandet framgår i övrigt bl.a. följande. Den nya bullerutredning som redovisas i det ingivna yttrandet innehåller flera grova felaktigheter. Den allvarligaste torde vara att man i beräkningarna manipulerat med koordinaterna för både vindkraftverken och de mest närliggande fastigheterna på ett sätt som måste betraktas som direkt vilseledande såväl för berörda fastighetsägare som för domstolen. Eftersom projektörerna själva vid

ett möte med grannarna den 28 maj 2001 bekräftade att inga avvikelser från de ursprungliga placeringarna av verken planeras så torde förklaringen till oriktigheterna vara uppenbar; den som utfört beräkningarna har helt enkelt satt in egna koordinater så att den högsta beräknade bullernivån vid de tre mest närbelägna fastigheterna (Pelins bilaga 1b) pressats ned till gränsvärdet 40 dB, vilket med de korrekta koordinaterna insatta skulle ha överskridits. Det viktigaste felet ur rent beräkningsteknisk synpunkt är dock att bullerutredningen inte följer de anvisningar för vindkraftsetablering som ges i Boverkets allmänna råd 1995:1 utan gjorts enligt tyska resp. danska normer. Till att börja med har man fortfarande inte gjort beräkningarna med utgångspunkt i koordinaterna för mest närliggande tomtgräns utan utifrån en ospecificerad del av fastigheten som i vissa fall ligger betydligt längre bort från närmaste verk än bostadshusen. Som tidigare framhållits - men som överhuvudtaget inte beaktats av länsstyrelsen - behövs det inte mer än en riktig placering av mätpunkterna i detta hänseende för att det beräknade bullret ytterligare skall överstiga gränsvärdet vid tre av fastigheterna. Det som allra mest kommit att ge för låga beräknade bullernivåer är dock att utgångsvärdet för de bägge verken - 99,1 dB - insatts enbart enligt tillverkarens uppgifter utan referens till oberoende källa och utan uppgift om mätvärdenas spridning och mätosäkerhet. Som bl.a. framhållits av bullerexpertis vid KTH i ett remissvar till den statliga vindkraftsutredningen är sådana uppgifter vanligtvis baserade på en enda mätning, gjord på ett aggregat som tillverkaren själv valt ut och utförd enligt dansk praxis, vilket ger en systematisk underskattning av källstyrkan. Egna beräkningar av bullernivån har genomförts med de utgångsvärden som rekommenderas i Boverkets anvisningar. Även dessa visar att de mest närliggande fastigheterna kommer att utsättas för avsevärt större bullerstörningar än som uppgivits och att betydligt fler fastigheter i området kommer att hamna över gränsvärdet. Som tidigare påtalats har projektörerna inte heller redovisat tillfredsställande skuggdiagram för de aktuella verken. Egna beräkningar har genomförts avseende hela tomterna som visar att störningarna inom dessa kommer att omfatta betydligt mer än dubbelt så lång tid som de 30 timmar vilka enligt praxis inte får överstigas. Byggnadsplanerna bör betraktas som en grupp med två verk om sammanlagt 1,2 MW och inte två separata ärenden.

Carl-Axel och Elsa Sproge samt Björn och Lis-Lott Andersson har även avgivit ett separat yttrande och därvid yrkat att Miljödomstolen i första hand meddelar förbud för uppförande av vindkraftverken och i andra hand återsänder ärendet till kommunen för ny

prövning med fullständig miljökonsekvensbeskrivning och med ett korrekt beslutsunderlag. Ett färdigt granskningsresultat insändes till domstolen inom en månad. Av yttrandet framgår i övrigt bl.a. följande. I underlaget för kommunens bygglovbeslut saknas en skuggstörningsredovisning för vindkraftverket på fastigheten Dybäck 46:1. Byggnadsnämnden har således vid beviljandet av bygglov för de två verken endast haft uppgifter om det ena verket och inte kunnat bedöma de båda verkens sammanlagda skuggpåverkan för de närboende. Redovisningen av skuggstörningen för verket på fastigheten Örmölla 25:8 består dessutom av ett ofullständigt diagram som inte tar hänsyn till att skuggstörningstider även är beroende av varje fastighets storlek. Det framgår inte heller att diagrammet gäller för verk som bygglovansökan avser. Redovisningen är dessutom inkonsekvent genom att verkens koordinator ibland är angivna i rikets system RT 90 och ibland i ett annat icke definierat system. Detta omöjliggör en kontroll av avstånd och därmed även bullerberäkningar och redovisning av skuggstörningar. När det gäller bullerberäkningarna finns ingen redovisning av hur beräkningarna är gjorda. Bullervärdet (Lw-ref-värdet) på verken är inte heller klargjort genom utredningen. Detta innebär att byggnadsnämnden inte haft möjlighet att kontrollera om bullerberäkningarna är gjorda enligt Boverkets allmänna råd 1995:1.

Madeleine och Göran Boldt har yttrat sig och slutfört sin talan.

Berit Jacobsson-Bäckman m.fl. har inkommit med en skrivelse till Miljödomstolen där de ansluter sig till klagandenas uppfattning. Härefter har ingivits ytterligare ett antal skrivelser.

DOMSKÄL

Av 6 § lagen (1998:811) om införande av miljöbalken följer att Miljödomstolen vid prövningen av detta mål skall tillämpa miljöskyddslagen (1969:387).

Enligt 3 § miljöskyddsförordningen (1989:364) är det förbjudet att utan tillstånd enligt miljöskyddslagen anlägga en inrättning som har beteckningen A eller B i bilagan till den förordningen. Av bilagan punkt 41.07 följer att tillståndsplikt råder för gruppstation med vindkraftverk eller vindkraftverk med enstaka aggregat eller grupper av aggregat för en sammanlagd uteffekt av mer än 1 MW.

Vid Miljödomstolens syn framkom att de båda vindkraftverken, om vardera 600 kW, som planeras på fastigheterna Skurup Dybäck 46:1 respektive Skurup Örmölla 25:8 kommer att uppföras så nära varandra att de måste betraktas som en sådan grupp av aggregat för vilken tillståndsplikt enligt ovannämnda bestämmelser rådde vid den tidpunkt då anmälan gjordes till miljö- och hälsoskyddsnämnden. Det förhållandet att de enskilda verken har olika huvudmän ändrar inte denna domstolens bedömning. Miljönämnden borde därför ha bemött anmälningarna med förbud enligt 40 § miljöskyddslagen och tillsynsvis hänvisat Anders Andersson och Göran Olsson att gemensamt ansöka om tillstånd enligt miljöskyddslagen hos länsstyrelsen.

Fråga är då om införandet av miljöbalken påverkar bedömningen. Genom införandet av miljöbalken den 1 januari 1999 upphävdes miljöskyddslagen. Av bilagan till förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd punkt 40.1-4 och 40.1-5 framgår att tillståndsplikt numera råder för gruppstation med vindkraftverk eller vindkraftverk med enstaka aggregat för en sammanlagd uteffekt av mer än 1 MW. För gruppstationer med minst tre vindkraftsaggregat och där den sammanlagda uteffekten är minst 10 MW skall ansökan inges till miljödomstol. I övriga fall sker tillståndsprövningen hos länsstyrelsen.

Naturvårdsverket har i Allmänna råd "Läsanvisningar till förteckning över miljöfarliga verksamheter" AR 99:1 definierat "gruppstation" som "en grupp av tre eller flera vindkraftverk som har samma huvudman och samma omgivning dvs. samma störda område". Miljödomstolen anser att denna definition brister i två avseenden. För det första torde det angivna minimiantalet tre inte vara förenligt med förordningstexten där det görs en distinktion mellan å ena sidan gruppstation med tre eller flera aggregat och å andra sidan övrig gruppstation. För det andra har det angivna kravet på samma huvudman, när det gäller att ange en miljöfarlig verksamhets omfång, inget stöd i rättspraxis vid tillämpningen av miljöskyddslagen och står uppenbart i strid med ett av syftena med införandet av miljöbalken, nämligen att prövningen i större utsträckning än dittills skall omfatta projekten i dess helhet.

Miljödomstolen anser att det i miljöskyddsförordningen använda begreppet "grupper av aggregat" får anses liktydigt med begreppet "gruppstation". Någon förändring i sak av

avgränsningen mellan vad som är tillståndspliktigt respektive anmälningspliktigt har därför inte skett genom införandet av miljöbalken. Miljödomstolen finner således att de båda i målet aktuella vindkraftverken skall betraktas som en gruppstation med vindkraftverk där den sammanlagda effekten överstiger 1 MW. Därmed råder tillståndsplikt även enligt miljöbalken.

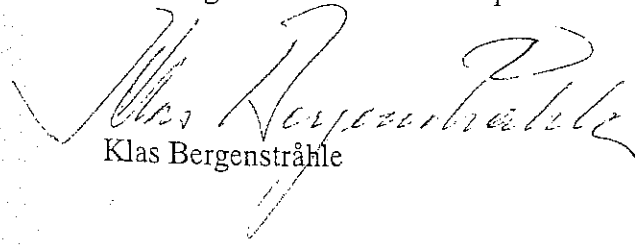
Mot denna bakgrund finner Miljödomstolen att miljö- och hälsoskyddsnämndens beslut skall upphävas och att Anders Andersson och Göran Olsson meddelas förbud enligt 40 § första stycket miljöskyddslagen att utan tillstånd enligt miljöbalken uppföra respektive vindkraftverk.

Miljödomstolen erinrar om möjligheten för Anders Andersson och Göran Olsson att gemensamt ansöka om tillstånd enligt miljöbalken hos länsstyrelsen.

I avvisningsfrågan finner Miljödomstolen, med hänsyn till vad som framkommit vid synen, att samtliga de i överklagandeskriften, Miljödomstolens aktbilaga 1 angivna klagandena är bosatta i sådan närhet till de tilltänkta vindkraftverken att de skall anses ha klagorätt. Länsstyrelsens avvisningsbeslut skall därför upphävas beträffande dem. Med hänsyn till utgången i målet i huvudfrågan föranleder upphävandet inte någon ytterligare åtgärd från domstolens sida.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (prövningstillstånd krävs)

Överklagande senast den 25 september 2001.

Klas Bergensträhle

I detta avgörande har deltagit rådmannen Klas Bergensträhle, ordförande, och miljørådet Bertil Varenius. Föredragande har varit Kenneth Pettersson.

Se sändlista

M 127 01
2 10

ÖVERKLAGANDE AV MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSNÄMNDENS BESLUT

LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Länsstyrelsen avvisar överklagandena från Mats G[†] Larsson, Anna Lennervad,
Sylve Söderström, Katarina Nordman, Lize[†] Mai, Bengt och Anita Malmberg,
Nils Calmstedt och Bo Arne[†] Andersson.

Länsstyrelsen avslår övriga överklaganden.

REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har den 26 november 1998 prövat anmälan enligt miljöskyddslagen för uppförande av ett vindkraftverk på fastigheten Örmölla 25:8 samt ett vindkraftverk på fastigheten Dybäck 46:1. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har därvid meddelat som råd och anvisningar till de sökande att ljudnivån från verket inte vid någon tidpunkt får överskrida 40 dBA vid någon fastighets tomtgräns samt att vindkraftverken bör förses med utrustning som möjliggör automatiskt stannande vid de tider då rotorskugga passerar över bostadshus eller dess omedelbara närhet.

Ni har överklagat besluten och anfört följande. Ni hemställer att länsstyrelsen upphäver nämndens beslut och meddelar förbud enligt miljöskyddslagen mot uppförande av de bägge vindkraftverken. Nämnden har i sitt beslut inte tagit hänsyn till att vindkraftverken planeras uppföras i ett område som enligt kommunens egen översiktsplan bör skyddas mot ny bebyggelse och landskapsförändrande åtgärder på grund av sina natur- och kulturvärden. Verken skulle också komma att ligga inom den kustzon som enligt länsstyrelsens rapport lokalisering av vindkraftverk och radiomaster i Skåne inte bör utnyttjas för vindkraftsetablering. Placeringarna torde därmed strida mot 4 § i miljöskyddslagen. Nämnden har tagit viss hänsyn till skuggproblemet genom att ställa specifika krav på anläggningarna. När det gäller bullerproblemet har man emellertid endast ställt det generella kravet att bullernivån vid tomtgränserna inte får överstiga 40 dBA, utan att ta hänsyn till om detta överhuvudtaget är möjligt med den planerade lokaliseringen av verken. Detta är desto mer anmärkningsvärt som de bullerberäkningar som

gjorts i anmälningarna tydligt ger vid handen att bullret med största sannolikhet kommer att överstiga det angivna värdet. De projektansvariga har således i sina anmälningar inte visat att anläggningarna kan uppföras utan risk för betydande olägenhet för de kringboende. Det framgår istället att denna risk är i högsta grad påtaglig. Anläggningarna skulle utgöra ett kraftigt ingrepp i värdefull natur- och kulturmiljö och det saknas särskilda skäl för den aktuella lokaliseringen.

I senare skrivelse till länsstyrelsen har Ni vidare anfört följande. Som framgår av den nya bullerberäkning som är insänd till kammarrätten av projektörerna, planeras anläggningarna nu avvika från de givna byggloven genom att effekten höjts till 750 kW istället för 600 kW och rotordiametern utökats till 48 m istället för 42 m med åtföljande ökning av totalhöjden. Verken kommer sålunda att höja sig avsevärt mer över omgivningen än som förutsatts i det tidigare samrådet med länsstyrelsen, och den sammanlagda effekten blir nu 1,5 MW. Risken för störningar för de mest närliggande grannfastigheterna blir därmed ännu större än tidigare. De bullerberäkningar som presenterats av vindkraftstillverkarna med de avstånd som gäller till dessa fastigheters mittpunkter (drygt 300 m) måste betraktas som partsinlagor vilka inte står i proportion till de skyddsavstånd till bostäder som redovisas i aktuella svenska anvisningar och utredningar.

SKÄL FÖR BESLUT

Beträffande överklagandena från Mats G Larsson, Anna Lennervad, Sylve Söderström, Katarina Nordman, Lizel Mai samt Bengt och Anita Malmberg finner länsstyrelsen att de som boende på eller ägare till fastigheterna Mossby 12:15, Dybäck 41:72, Skivarp 43:1, Dybäck 41:90 samt Dybäck 41:83 med hänsyn till förhållandena på platsen och avståndet mellan fastigheterna och det närmast placerade vindkraftverket inte kan anses berörda av beslutet på sådant sätt att de får överklaga dem. Någon annan omständighet som bör ge dem klagorätt har inte heller kommit fram i ärendet. Deras överklaganden skall därför avvisas.

Beträffande överklagandena från Nils Calmstedt och Bo Arne Andersson har framkommit att de inte längre är lagfarna ägare till fastigheterna Dybäck 41:47 respektive Dybäck 41:5. Då de inte längre kan anses berörda av det överklagade beslutet skall deras överklaganden avvisas.

Vad gäller övriga överklaganden gör länsstyrelsen följande bedömning.

2001-02-19

25-1640-99

Enligt övergångsbestämmelserna till miljöbalken är miljöskyddslagen (1969:367) tillämplig lag vid prövning av ärendet. Enligt 4 § miljöskyddslagen skall för miljöfarlig verksamhet väljas sådan plats att ändamålet kan vinnas med minsta intrång och olägenhet utan oskälig kostnad. Kan miljöfarlig verksamhet befaras föranleda olägenhet av väsentlig betydelse även om försiktighetsmått som avses i 5 § iakttages, får enligt 6 § verksamhet utövas endast om särskilda skäl föreligger. Innebär den betydande olägenheten att ett stort antal människor får sina levnadsförhållanden väsentligt försämrade eller att betydande förlust från naturvårdssynpunkt uppkommer eller att liknande allmänt intresse skadas avsevärt, får verksamheten ej utövas.

Länsstyrelsen har i samrådsärenden enligt 20 § naturvårdslagen prövat uppförandet av de aktuella vindkraftverken och då prövat förutsättningarna för uppförande med hänsyn till bestämmelserna i naturvårdslagen, lagen om hushållning med naturresurser samt med hänsyn till kommunens översiktsplan. I yttrande den 17 oktober 1997 uttalades att länsstyrelsen inte hade något att erinra mot uppförande av vindkraftverken.

Länsstyrelsen har genom beslut den 1 september 1998 avslagit överklagande av bygglov för de två aktuella vindkraftverken. Länsstyrelsen har i beslutet uttalat, att bestämmelserna i 2 kap och 3 kap 1 § PBL inte utgör hinder mot bygglov samt att vindkraftverken enligt länsstyrelsens mening inte medför så betydande olägenhet för omgivningen med hänsyn till buller, rotorskugga eller i övrigt att bygglov på den grunden inte borde beviljas. Regeringen har genom beslut den 14 december 2000 fastställt länsstyrelsens beslut och därvid anfört att vad de klagande framfört beträffande sådana allmänna intressen som behandlas i 2 kap PBL inte utgör tillräckliga skäl för att upphäva byggnadsnämndens beslut om bygglov samt att bestämmelserna i 3 kap PBL inte kan anses utgöra hinder mot de lämnade byggloven.

Länsstyrelsen har i ärendet att pröva uppförandet av två vindkraftverk i enlighet med ansökan enligt miljöskyddslagen. Beslutet omfattar således inte uppförandet av vindkraftverk med annan utformning och högre effekt.

Med hänsyn till vad som ovan anförts vid tidigare prövning av verkens placering och eventuella olägenheter i form av buller och rotorskugga samt vad som i övrigt framkommit i förevarande ärende finner länsstyrelsen att vindkraftsverkens placering inte strider mot miljöskyddslagen och att vindkraftverken inte kan anses medföra betydande olägenheter för Er. Era överklaganden skall därför avslås.

Detta beslut kan överklagas hos Miljödomstolen, se nedan.

I den slutliga handläggningen av detta ärende har deltagit Boel Wieslander, beslutande, rättsfunktionen, Ann-Charlotte Lindén, miljöenheten samt Anna Westberg, föredragande, rättsfunktionen.

Boel Wieslander

Anna Westberg

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Om Ni vill överklaga Länsstyrelsens beslut skall Ni skriva till Miljödomstolen, Växjö tingsrätt. Överklagandet skall dock skickas till Länsstyrelsen i Skåne län, Förvaltningsenheten, 205 15 Malmö.

Av överklagandet skall framgå vilket beslut Ni överklagar (ange diarienummer) och hur Ni vill att beslutet skall ändras. Skrivelsen skall undertecknas. Uppge även adress och telefonnummer. Om Ni har handlingar eller annat som Ni anser stöder Er uppfattning så bör Ni skicka med detta.

Länsstyrelsen måste ha fått Ert överklagande *inom tre veckor från den dag Ni fick del av beslutet. Annars kan överklagandet inte tas upp till prövning.*

Behöver Ni veta mera om hur Ni skall göra kan Ni kontakta Länsstyrelsen, tel 040 - 25 20 00 (växel).

Kopia till

Byggnadsnämnden i Skurups kommun

Anders Andersson
Hörtegården
274 54 Skivarp

Göran Olsson
Strandåkra
274 54 Skivarp

Sändlista

- * Björn och Liselott Andersson
Hörtevall
274 54 Skivarp
- * Charlotta Mantell
Lilla Hörtevall
274 54 Skivarp
- ✓
Sylve Söderström och Anna Lennervad
Måsedal
274 54 Skivarp
- * C-A och Elsa Sproge
Skivarp 433
274 54 Skivarp
- ✓
Mats G Larsson
Mossby 12
274 53 Skivarp
- ✓
Katarina Nordman
Lilla Mariefält
Skivarp 43:1
274 54 Skivarp
- * Ronny Larsson och Vlasta Olsson
Dybäck 41:87
274 54 Skivarp
- * Madeleine och Göran Boldt
Almaröd 10:34
274 54 Skivarp
- ✓
Lizel Mai
Dybäck 41
274 54 Skivarp
- ✓
Bengt och Anita Malmberg
Dybäck 41:83

2001-02-19

25-1640-99

274 54 Skivarp

*

Ingalill Olsson
Dybäck 41:94
274 54 Skivarp

✓

Bo Arne Andersson
Dybäck 41:5, 41:94
274 54 Skivarp

✓

Nils Calmstedt
Dybäck 41:47
274 54 Skivarp